

усвідомленість, глибину, практичну цінність отриманих знань; б) в процесі навчальної діяльності формують позицію студента як суб'єкта професійного (особистісного) розвитку; в) забезпечують інтеграцію професійного та особистісного через формування особистісних якостей та позицій, важливих не лише в навчальній, майбутній професійній діяльності, а й життєвому просторі загалом.

Програмувати систему оптимізації адаптивних процесів в структурі професійної підготовки майбутнього вчителя потрібно не односторонньо і аспектно (спочатку формувати систему автономних заходів для викладача, а потім для студента), а комплексно, максимально враховуючи позиції обох сторін, а також високий рівень взаємозалежності між ними.

Список використаних джерел

1. Бондар В.І. Традиційна й нова парадигма едукації педагогічних кадрів. / В.І Бондар / Режим доступа: електронний ресурс http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/NiO/2011_4_1/statti/Bondar.htm
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник/С.У Гончаренко/ К. : Либідь, 1997. – 376 с.
3. Мороз А.Г. Профессиональная адаптация выпускника педагогического ВУЗа: Автореф. дис. ... д-ра педагог. наук: 13.00.01 / КППИ / А.Г Мороз. – К., 1983. – 50 с.
4. Семиченко В.А., Заслуженюк В.С. Психологічна структура педагогічної діяльності. Частина I: Навчальний посібник / В.А. Семиченко. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 217 с.

The article analyzes the nature and characteristics of adaptive learning function in the training of teachers.

Key words: adaptation, adaptations, adaptive function, the learning process model.

УДК 378.147:355.232

Петрачков О.В.

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ

У статті розглянуті системи оцінювання фізичної підготовленості військовослужбовців збройних сил різних країн світу, в яких для оцінки однієї й тієї ж фізичної якості застосовуються різні фізичні вправи, тому і нормативи з фізичної підготовки за однакових умов виконання в арміях різних країн не співпадають.

Ключові слова: система оцінювання, тестування, фізична підготовка, провідні країни світу, рівень фізичної підготовленості.

Аналізуючи перетворення в системі перевірки та оцінки фізичної підготовки в збройних силах США В.Н. Утенко [10; 12] відзначає, що до 1980 року в них була відсутня єдина система. Кожен вид збройних сил і деякі роди військ встановлювали власні тести і нормативи. На початку 80-х років намітилася тенденція до уніфікації системи перевірки й оцінки на базі вимог польового статуту Сухопутних військ FM 21-20 1980 року 14. У зазначеному статуті замість семи різних тестів, що застосовувалися, рекомендовано єдиний армійський тест фізичної придатності з трьох вправ, що показують рівень розвитку найбільш значимих фізичних якостей

загальної і силової витривалості: згинання і розгинання рук в упорі лежачи протягом двох хвилин, піднімання тулуба з положення лежачи протягом двох хвилин, біг на дві милі (3218 м).

Як альтернативні тести для офіцерів старших вікових груп, пропонується їзда на велосипеді (6 миль), ходьба (3 милі), плавання 800 ярдів. Результати за кожну вправу оцінюються за 100-бальною шкалою. Усі військовослужбовці у віці до 40 років повинні набрати в сумі не менше 180 балів, а в окремих вправах – не менше 60 балів. Солдати на шостому тижні початкової бойової підготовки повинні виконувати тест з оцінкою не менше 50 балів за кожну вправу і 160 балів за три вправи. До закінчення підготовки в навчальному центрі вони повинні досягти армійського стандарту – 60 балів за кожну вправу і 180 балів за тест у цілому. Невиконання хоча б одного з нормативів розглядається як невиконання усього тесту і спричиняє дисциплінарні та адміністративні стягнення: від попередження про неповну службову відповідність до зниження грошового забезпечення. У разі нездатності військовослужбовців виконувати вимоги армійського тесту фізичної придатності протягом трьох місяців без поважних причин, може бути поставлене питання про розірвання контракту через професійну непридатність.

Сучасна підготовка в арміях найбільш розвинених країн світу все тісніше наближена до бойових реалій. «Навчатися солдатам саме тому, як вони будуть воювати» – така нова філософія інноваційного формування фізичної готовності військовослужбовців, яка реалізується Управлінням навчання та доктрин (TRADOC) Сухопутних військ армії США. Переглядається методика не тільки проведення фізичної підготовки військовослужбовців, але й методика контролю їх фізичних здібностей. Оцінювання фізичних здібностей американських військовослужбовців із 1980 року здійснювалось через армійський фізичний фітнес-тест (APFT). Понад 30 років потому фахівці вирішили модифікувати APFT, зробити його більш прикладним, адекватним завданням, які виконують солдати на полі бою. Поштовхом для розробки нового тесту були відгуки командирів підрозділів Сухопутних військ, Морської піхоти, які брали участь у бойових діях останнього часу та спеціальні дослідження, за результатами яких було відмічено низьку кореляцію результатів APFT з ефективністю виконання спектра тих завдань військовослужбовців, які виникають перед ними в сучасному бою. Одним із завдань під час розробки нового армійського тесту фізичної готовності (APRT) було те, щоб він був інформативним, технологічним для виконання військовослужбовцями різних видів збройних сил та був нейтральним у гендерному та віковому відношенні. У новому тесті передбачається виконання п'яти вправ: човниковий біг (60 ярдів), піднімання тулуба з положення лежачи за 1 хвилину, стрибок у довжину з місця, згинання та розгинання рук в упорі лежачи за 1 хвилину, біг на 1,5 милі (біля 2413 м) замість трьох, які розглядалися раніше, також змінено умови та інтенсивність їх виконання. Тест виконується в спортивному одязі та пропонується для контролю двічі на рік. TRADOC також рекомендує приймати в солдатів армійський тест бойової готовності (APRT), який включає в себе вправи, що подібні за структурою рухів до характеру бойових завдань військовослужбовців і забезпечує більш точну оцінку програми фізичної готовності та індивідуальних можливостей солдата (біг на 400 м, оригінальна техніка руху, перенесення пораненого, човникове перенесення двох контейнерів боєприпасів по балці на 100 ярдів, позиційне прицілювання під час руху, координаційний спринт). APRT виконується у армійському форменому одязі зі зброєю, надітому бойовому шоломі. Перевірка готовності військовослужбовців за цим тестом передбачається безпосередньо перед розгортанням військовослужбовців [15].

У армії Бундесверу з 1 січня 2010 року введено Базовий фітнес-тест (BFT). Він замінив фізичний фітнес-тест (PFT) та повинен виконуватися кожним солдатом Бундесверу хоча б раз на рік [4; 13]. Тест включає в себе такі вправи: спринт тест 11 x 10 м, утримання положення вису на перекладині із повністю зігнутими у ліктях руками, біг на 1000 м. Завдання повинні бути завершені в зазначеному порядку протягом 90 хвилин. Крім того, кожний рік німецькі солдати повинні проходити професійне тестування (GAF BWP) для отримання Значка військової майстерності армії Німеччини бронзової, срібної або золотої класифікації. Невико-

нання вимог означає звільнення з армії через два роки. Випробування можуть тривати три дні та включають у себе: отримання характеристики командира, проходження курсу першої допомоги, виконання рухових тестів, стрільба з пістолета по мішені на відстані 25 м із трьох різних позицій протягом 15 с, дорожній марш (6–12 км) у військовій формі з укомплектованим рюкзаком. Виконання рухових тестів включає в себе: плавання на 100 м або 200 м; біг на 75 м або 100 м (жінки); біг на 400 м або 1000 м (чоловіки); стрибок у висоту (у довжину) з місця; штовхання ядра, або вижимання штанги; біг на 3000 м або 5000 м (чоловіки), або плавання на 1000 м. Вправи для тестування визначаються віковою групою та виконуються в спортивному одязі.

Аналогічна спрямованість змін у системі перевірки та оцінки фізичної підготовленості військовослужбовців (жорсткість нормативів рухових тестів, зміна числа і спрямованості тестів) спостерігалася в арміях США, Франції, Німеччини, Великобританії, Китаю, Російської Федерації. При цьому в кожній країні використовується своя система тестування, що включає різні тести для оцінки якостей (табл. 1), різні нормативи для оцінки рівня фізичної підготовленості, різні шкали оцінювання рухових результатів у різних вікових групах.

Таблиця 1

**Спрямованість тестів для оцінки рівня загальної фізичної підготовленості
військовослужбовців в арміях провідних країн світу**

Контрольована якість	Україна	Російська Федерація	США	Великобританія	Німеччина	Франція	Китай
Сила і силова витривалість	Підтягування на перекладині, підйом переворотом, ривок гирі, комплексна силова вправа	Підтягування на перекладині, підйом переворотом, стрибок у довжину з місця, комплексна силова вправа	Згинання та розгинання рук в упорі лежачи за 1 хв, стрибок у довжину з місця, піднімання тулуба з положення лежачи за 1 хв	Підтягування на перекладині, піднімання тулуба з положення лежачи, згинання та розгинання рук в упорі на брусах, стрибки у висоту з місця	Утримання положення вису на перекладині із повністю зігнутими у ліктях руками, штовхання ядра, вижимання штанги	Стрибки у довжину та висоту, лазання по канату 3 м без допомоги ніг, штовхання ядра	Підтягування на перекладині, згинання та розгинання рук в упорі лежачи, стрибки у довжину
Швидкість	Біг на 100 м, човниковий біг 10 x 10 м	Біг на 60 та 100 м, човниковий біг 10 x 10 м	Човниковий біг (60 ярдів)	-	Біг на 100 м, спринт тест 11 x 10 м	Біг 90 м з вантажем 40 кг, біг на 100 м,	Біг на 100 м, човниковий біг 10 x 5 м
Загальна витривалість	Біг на 1 км, біг на 2 км, біг на 3 км, біг на 5 км, марш-кидок на 5 та 10 км, лижні гонки на 3 та 5 км, біг з подоланням перешкод на 3100 м	Біг на 1 км, біг на 3 км, біг на 5 км, марш-кидок на 5 та 10 км, лижні гонки на 5 та 10 км	Біг на 1,5 та 2 милі (2,4 та 3,2 км), їзда на велосипеді 6,2 милі ≈ 10 км, ходьба 3 милі ≈ 4,8 км, плавання 600 ярдів	Біг на 1,5 та 3 милі (2,4 та 4,8 км), біг 1 та 2,5 милі з перешкодами, марш-кидок на 9 та 30 миль (14,5 та 50 км), біг на 2 милі (3,2 м) зі спорядженням 35 фунтів (≈16 кг)	Біг на 1 км, біг на 3 км, біг на 5 км, плавання на 200 м та на 1000 м, марш-кидок на 15-30 км, лижні гонки на 10 км, марш на лижах 30 км із стрільбою	Біг на 1000 м, біг 1,5 та 8 км з вантажем 12 кг	Біг на 3 км, марш-кидок на 5 км
Швидкісна витривалість	Біг на 400 м, човниковий біг 6 x 100 м	Біг на 400 м, човниковий біг 4 x 100 м	Біг на 400 м	-	Біг на 400 м	-	Біг на 400 м

В армії Збройних Сил Російської Федерації нового осмислення набули комплексні вправи на смугах перешкод. Разом з тим наукове теоретичне обґрунтування змісту цих вправ не стало домінуючим фактором у практичному впровадженні таких комплексних та ефективних засобів фізичного вдосконалення і контролю фізичної підготовленості військовослужбовців. Завадою є відсутність належного матеріально-технічного та фінансового забезпечення фізичної підготовки [6].

Також вивчалися основні показники фізичної підготовленості у військовослужбовців строкової служби і сержантів (старшин) та солдат військової служби за контрактом у співставленні з російськими, білоруськими та польськими нормативами (табл. 2). Під час аналізу рівня фізичної підготовленості у військовослужбовців у зіставленні з нормативами армійських тестів Російської Федерації було відмічено невідповідність середньостатистичних значень показників силових та швидкісних якостей українських військовослужбовців строкової служби пороговому рівню нормативів для військовослужбовців російської армії.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика нормативів фізичної підготовленості військовослужбовців військової служби за призовом та за контрактом в арміях різних країн

Країна	Військовослужбовці строкової служби (до 6 місяців)									Військовослужбовці за контрактом (I вікова група)								
	Підтягування, разів			Човниковий біг 10x10 м, с			Біг 1000 м, с			Підтягування, разів			Човниковий біг 10x10 м, с			Біг 1000 м, с		
	5	4	3	5	4	3	5	4	3	5	4	3	5	4	3	5	4	3
Україна	10	8	6	28,5	29,5	30,5	3,55 (235)	4,05 (245)	4,30 (270)	12	10	8	27,5	28,5	29,5	3,45 (225)	3,55 (235)	4,20 (260)
Росія	13	11	9	27,5	28,0	29,0	3,25 (205)	3,35 (215)	4,05 (245)	14	12	10	27,0	28,0	29,0	3,20 (200)	3,35 (215)	3,55 (235)
Білорусь	12	10	7	28,0	29,0	30,5	3,40 (220)	3,50 (230)	4,20 (260)	14	12	10	26,5	27,5	28,5	3,20 (200)	3,30 (210)	4,00 (240)
Польща	8	6	4	29,4	30,4	31,6	3,45 (225)	4,05 (245)	4,40 (280)	10	7	5	29,4	30,4	31,6	3,45 (225)	4,05 (245)	4,40 (280)

Вельми істотно, що фактичні результати тестів у групі військовослужбовців строкової служби та військовослужбовців за контрактом ЗСУ були нижчими за пороговий рівень, встановлений для російських військовослужбовців строкової служби у тестах на швидкість і силу, та були вищими за рівень у тесті на витривалість у солдат і нижчими – у контрактників. Порівняно з тестами військовослужбовців строкової служби Збройних Сил Республіки Білорусь в українських військовослужбовців оцінка результатів тестування з фізичної підготовленості за всіма якостям була нижчою за пороговий рівень, що пропонується в білоруській армії [8].

Якщо рівень фізичної підготовленості українських військовослужбовців строкової служби та військовослужбовців за контрактом був нижчим за рівень фізичної підготовленості аналогічного російського контингенту, то порівняно з військовослужбовцями Польщі оцінка результатів тестування фізичної підготовленості українських військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом, була краща: рівень швидкісних якостей відповідав за польськими нормативами оцінці «відмінно», силових – «добре», витривалості – «задовільно» [16].

В останні роки значно підвищилися вимоги до кандидатів у рейнджери та у війська спеціального призначення, які повинні набрати в кожній вправі єдиного армійського тесту не менш 80 балів (раніше було 70 балів) і, крім того, підтягнутися на перекладині не менше шести разів. Після закінчення двомісячного періоду навчання випускники повинні показувати

в кожній вправі результат, що відповідає 100 балам, підтягуватися на перекладині не менш 15 разів, а також виконувати спеціальний тест «виживання у воді».

Фахівці Бундесверу розглядають також питання про можливість використання нового виду спорту – паркуру, сутність якого полягає в раціональному подоланні військовослужбовцями будь-яких перешкод (переважно переносних, спеціально виготовлених) із максимальною швидкістю під час занять зі спортивного вдосконалення.

В арміях США та Німеччини існує перевірка фізичної придатності, яка проводиться до чотирьох разів на рік за спеціально розробленими батареями тестів [1]. В арміях провідних країн НАТО, в яких використовується контрактний чи змішаний спосіб комплектування, рівень фізичної підготовленості солдат-добровольців є важливим критерієм професійного відбору.

У процесі модернізації системи бойової та фізичної підготовки, у зв'язку з переходом на контрактний спосіб комплектування більшості сучасних армій, сформувався визначена система контролю фізичної підготовки військовослужбовців. Її зміст відповідає особливостям як процесу бойового навчання, так і особливостям бойового застосування родів військ та спеціальних військ. Як показує аналіз доступної літератури [8; 9; 16], при загальному розходженні концепцій і спрямованості фізичної підготовки зберігається трьохрівнева система перевірки та оцінки стану фізичної підготовки, що забезпечує фізичну готовність військовослужбовців.

Оскільки вимоги до фізичної підготовки впливають з основних положень загально-блокової стратегічної доктрини і концепції бойового застосування збройних сил і способів ведення бойових дій, то прийняття нових стратегій «прямого протиборства» і концепції «безперервних бойових дій» та «повітряно-наземних операцій» сприяло розробці нових концепцій фізичної «готовності» і «мобілізації». У даний час у країнах блоку НАТО фізична підготовка здійснюється на основі трьох різних концепцій: готовності, придатності і мобілізації. Фізична придатність, за визначенням керівника фізичної підготовки американських астронавтів за програмою «Аполон» професора Л. Морхауза, характеризує адаптацію до змісту і умов конкретної діяльності. При цьому її основними якостями є м'язова сила, м'язова витривалість і кардіо-респіраторна витривалість (загальна витривалість). Відповідно до концепції «фізичної придатності» (Physical Fitness) основним завданням фізичної підготовки є досягнення і підтримка фізичної придатності на рівні стандартів, установлених видами збройних сил і деякими родами військ для різних категорій військовослужбовців.

Так, у збройних силах Німеччини фізичну придатність характеризують як: наявність здорового тіла; наявність здатності до вмілих і тривалих дій і швидкого відновлення після навантаження; бажання виконувати поставлені завдання і впевненості в будь-яких ситуаціях. Основними компонентами фізичної придатності є: аеробна (кардіо-респіраторна), загальна витривалість; м'язова сила; м'язова витривалість; гнучкість; оптимальна будова тіла. При цьому пріоритетне значення надається витривалості. Такі фізичні якості, як швидкість, спритність і координація вважаються моторними компонентами, що проявляються в конкретних рухових діях. Додатковими факторами фізичної придатності є контроль за масою тіла, харчуванням, палінням, уживанням алкоголю та інших наркотичних засобів, а також стійкість до психологічного стресу.

1. Концепція «фізичної готовності», яку прийнято нині у збройних силах США та Великобританії, спрямована на забезпечення готовності військ функціонувати у будь-який час та в будь-яких умовах під дією фізичного та психологічного стресу. Для її здійснення передбачається переважне використання військово-прикладних засобів та методів [Повна фізична готовність є базовим фактором, а також складовою частиною повної бойової готовності (Complete Combat Reading) поряд з технічною і психологічною.
2. Повна фізична готовність полягає у здатності військовослужбовців і підрозділів виконувати бойові завдання в умовах екстремального фізичного і психічного стресу.

3. Повна фізична готовність регулярних військ та резервних компонентів досягається і постійно підтримується в мирний час, оскільки умови виникнення і розгортання сучасної війни не дозволяють займатися підвищенням готовності військ після початку бойових дій.
4. Повна фізична готовність включає:
 - фізичну придатність до освоєння і виконання професійної діяльності;
 - військово-прикладні навички: різні способи пересування, виживання у воді, прийоми рукопашного бою;
 - оперативну фізичну готовність до дій у конкретних умовах бойових операцій або навчань.

Відповідно до концепції «повної фізичної готовності» внесено корекції в систему фізичної підготовки збройних сил США, що знайшло відображення в посиленні військово-прикладної і психологічної спрямованості фізичної підготовки.

Для підвищення військової прикладності фізичної підготовки особлива увага звертається на розвиток найбільш важливих у військовій справі фізичних і психічних якостей: витривалості, стійкості, самовладання, сміливості, впевненості у своїх силах, агресивності, згуртованості. З цією метою застосовують комплекси вправ, пов'язаних з небезпекою і ризиком, командні й індивідуальні види спорту (військові багатоборства, орієнтування на місцевості, парашутний спорт і альпінізм).

На цей час у країнах НАТО існує три напрями розвитку фізичної підготовки збройних сил:

- традиційне, засноване на концепції «фізична придатність» (Німеччина);
- військово-прикладне – концепція «фізична готовність» (США, Великобританія);
- спортивне – концепція «фізична мобілізація» (Франція).

«Традиційний» напрямок фізичної підготовки характеризується відсутністю військово-прикладної спрямованості. Зв'язок фізичної і бойової підготовки реалізується шляхом опосередкованого переносу якостей і навичок, сформованих у процесі військово-професійної діяльності [10].

Для реалізації концепції фізичної готовності передбачено переважне використання військово-прикладних засобів і методів. Характерним для нього є моделювання реальних бойових навантажень, створення екстремальних ситуацій, що вимагають від особового складу граничного фізичного і психологічного напруження.

В армії США заняття з особовим складом проводять командири підрозділів за допомогою штатних та нештатних інструкторів [11]. У навчальних частинах є штатні інструктори – сержанти, які проводять заняття як з загально-фізичної підготовки, так і за спеціальними розділами (дзюдо, рукопашний бій і т. ін.). У збройних силах США передбачено три форми занять з фізичної підготовки: групові, індивідуальні заняття та масова спортивна робота на рівні рот. У зміст бойової підготовки американської армії внесено такі військово-прикладні розділи фізичної підготовки, як рукопашний бій, метання гранат та ін. Процес досягнення повної фізичної готовності в армії США підрозділяється на дві фази: фізичного зміцнення та формування військово-прикладних навичок. На планові заняття відводиться не менше 3-х годин на тиждень. При цьому рекомендується проводити їх щодня 15-45 хвилин. У військово-морському флоті США дозволено планувати на фізичну підготовку до 90 хвилин щодня. У навчальних центрах заняття з рекрутами проводяться щоденно впродовж однієї години.

Аналізуючи системи перевірки та оцінки фізичної підготовленості, конкретні параметри нормативів з фізичної підготовленості військовослужбовців Сухопутних військ, в законодавчих документах деяких країн можна зробити висновки, що для тестування фізичної підготовленості військовослужбовців у збройних силах різних країн використовуються тести для оцінки основних її якостей: сили, швидкості, витривалості, спритності, гнучкості; в арміях різних країн світу для оцінки однієї й тієї ж якості застосовуються різні фізичні вправи; нормативи з фізичної підготовки за однакових умов виконання (для конкретного віку, статі,

використання однакового тесту, умов його виконання, оцінки «3», «4» чи «5») в арміях різних країн не співпадають [7].

В арміях провідних країн світу відмічається тенденція до перегляду змісту засобів діагностики рівня фізичної підготовленості військовослужбовців, а саме: проводиться диференціація уніфікованих комплексів тестів для визначення загальнофізичної та військово-прикладної підготовленості військовослужбовців; підбір тестів визначається характером навантажень та структурою рухів, які притаманні військовослужбовцям під час сучасного бою; зміст та послідовність виконання тестів забезпечує контроль комплексної підготовленості військовослужбовців [2].

На жаль, пояснити ці протиріччя неможливо, не маючи наукових даних з обґрунтування таких нормативів, оскільки подібна література має закритий характер та зосереджена або в архівах Санкт-Петербурзького військового інституту фізичної культури, або в приватних бібліотеках українських науковців. Країна, на жаль, таких фондів не має.

Список використаних джерел

1. Анохін Є.Д. Фізична підготовка в арміях провідних країн НАТО / Є.Д. Анохін // Навчально-методичний посібник. – Львів : ЛВІ. 2005. – 115 с.
2. Глазунов С. І. Сучасні тенденції у вдосконаленні засобів діагностики фізичної підготовленості військовослужбовців / С.І. Глазунов // Матеріали всеармійської науково-методичної конференції «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки військовослужбовців» МОУ. – К. : НУОУ. 2011. – С. 93–98.
3. Кудрявцев Ю. Подготовка командных кадров к воспитательной деятельности в США, ФРГ и Великобритании / Ю. Кудрявцев // Зарубежное военное обозрение. 2001. – № 5–6. – С. 21–24.
4. Лукашов В.Н. Изменения в системе физической подготовки военнослужащих Сухопутных войск Германии (по материалам зарубежной печати) / В.Н. Лукашов, В.П. Сорокин, Н.Н. Маликов // Науч.-пед. журнал. – С.-Пб.: ВИФК. 2001. – С. 95–98.
5. Миронов В.В. Физическая подготовка Вооружённых Сил Франции / В.В. Миронов // Актуальные проблемы теории и практики физической подготовки войск // – С.-Пб. : ВИФК. 2002. – С. 130–144.
6. Приказ Министра обороны Российской Федерации от 21 апреля 2009 года № 200 «Про утверждение наставления по физической подготовке в Вооруженных Силах Российской Федерации (НФП-2009)». – Москва: МО РФ. 2009. – 140 с.
7. Петрачков О.В. Загальний рівень фізичної підготовленості військовослужбовців строкової служби та військовослужбовців за контрактом / О.В. Петрачков // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2007. – № 2. – С. 28–30.
8. Положение по физической подготовке и спорту военнослужащих Вооруженных Сил Республики Беларусь. – Минск.: Министерство обороны Республики Беларусь. 2004. – 57 с.
9. Требования по проверке и оценке состояния физической подготовленности военнослужащих Вооруженных Сил Российской Федерации. – М. : Министерство обороны Российской Федерации. 2001. – 63 с.
10. Утенко В.Н. Организация спортивно-массовой работы в зарубежных армиях (по материалам зарубежной печати) / В.Н. Утенко, В.П. Сорокин, В.А. Щеголев, Н.Г. Лутченко // Науч.-пед. журнал: С.-Пб., ВИФК. 2001. – С. 92–98.
11. Хоули Эдвард Т Руководство инструктора оздоровительного фитнеса: Пер. с англ. / Эдвард Т. Хоули, Б. Дон Френкс // – К.: Олимпийская литература. 2004. – 376 с.
12. Щеголев В.А. Развитие теории и практики физической подготовки в иностранных армиях / В.А. Щеголев, В.Н. Утенко // Физическая подготовка в Вооруженных Силах стран НАТО (по материалам зарубежной печати). Учебно-методическое пособие. – С.-Пб.: ВИФК. 1999. – С. 6–76.
13. Anzugordnung für die Soldaten der Bundeswehr. Zentrale Dienstvorschrift (ZDv) 37/10 // Bundesministerium der Verteidigung. Bonn, 1996. – 296 s.

14. FM 21-20. Physical Readiness Training. - Washington. 1973, 1980, 1985, 1992, 1995, 2002. Schloesser Kelly. TRADOC revises Army Physical Fitness Test [Електронний ресурс] // My.Army.mil.
15. Zasady oceny i normy sprawnosci fizycznej zolnierzy w silach zbrojnych RP. Warszawa. 2003.

The article presents the servicemen physical readiness evaluation systems of different leading countries, using different physical exercises for the evaluation of identical physical characteristics, therefore the standards in physical training under the same conditions in the armies of different countries in physical training under the same conditions in the armies of different countries are different. There is a tendency towards the review of the diagnostic means of the servicemen physical readiness level, and these diagnostic means are: the standard complexes of tests differentiation for defining the general physical and military-applied readiness of servicemen; selection of the tests is defined by the type of physical strain and movement, which are natural for the servicemen during the modern combat.

Key words: *the evaluation system, testing, physical training, leading countries, level of physical readiness.*

УДК 378. 147 : 005

Попова Г. В.

СТРУКТУРА КУЛЬТУРИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

У статті висвітлено питання формування культури управління персоналом майбутніх менеджерів. З'ясовано зв'язок між культурою управління персоналом та професійною культурою менеджера. Запропоновано структуру культури управління персоналом та схарактеризовано її складові.

Ключові слова: *менеджер, фахова підготовка, професійна культура, культура управління персоналом, структура, компоненти, діяльність.*

Динамічні перетворення, що відбуваються в усіх галузях господарства України на сучасному етапі більше, ніж будь-коли вимагають ефективного керівництва. Саме висококваліфіковані управлінські кадри повинні забезпечити успішні зрушення як на рівні держави, так і в межах окремої виробничо-господарської одиниці. Менеджер – це особлива професія, адже вона передбачає здебільшого роботу з надзвичайно складним і мінливим людським чинником, через що успішна реалізація такого фахівця багато в чому залежить від оволодіння наукою та мистецтвом управління персоналом. Відтепер людський чинник постає як неабияка цінність сучасних організацій, їх найважливіший ресурс та основний чинник успіху, завдяки чому його значущість неухильно зростає. Тому менеджер повинен бути не лише компетентним з питань планування, формування персоналу, організації стимулювання та оцінки діяльності підлеглих, їх розвитку, а й поглиблено усвідомлювати поведінку людей в колективі, уміти розв'язувати конфліктні ситуації, володіти мистецтвом спілкування, активно використовувати культурно-етичні інструменти управління [11, с. 149-150]. Саме це й уможливорює необхідність здійснення процесу управління персоналом крізь призму культури керівників різних управлінських рівнів, здатних не лише спрямовувати підлеглих щодо досягнення цілей організації, а й створювати умови для розкриття потенціалу працівників, їхнього самовдосконалення, сприяти розвитку особистісних і професійних якостей тощо. Такі реалії сьогодення спричиняють об'єктивні суспільні очікування від професійної підготовки менеджерів як фахівців нової формації з високим рівнем культури управління персоналом.